

Zarządzenie Nr 659/2024

Wójta Gminy Gardeja

z dnia 19 lutego 2024 roku

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Gardeja”

Na podstawie art. 31 i art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079) **Wójt Gminy Gardeja zarządza, co następuje:**

§ 1

1. Przyjmuje się „Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Gardeja, zwany dalej „Planem” stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.
2. Plan, o którym mowa w ust. 1 określa kierunek rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno w zakresie profilaktycznym jak i podjęcia działań o charakterze interwencyjnym.

§ 2.

Zarządzenie zostaje podane do wiadomości i umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Gardeja.

§4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt

Kazimierz Kwiatkowski

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Gardeja

§ 1.

Charakterystyka gminy Gardeja oraz liczba mieszkańców

Gmina Gardeja znajduje się w województwie pomorskim, w powiecie kwidzińskim. Gmina Gardeja ma obszar 192,7 km², w tym: użytki rolne: 70%, użytki leśne: 18%. Gmina stanowi 23,12% powierzchni powiatu.

Na zjawisko starzenia się ludności wpływa pośrednio szereg czynników, jak np. poziom zamożności społeczeństwa, promowany model rodziny, aktywność zawodowa kobiet, poziom opieki społecznej, poziom ochrony zdrowia, wykształcenie czy polityka państwa.

W Gminie Gardeja na łączną liczbę mieszkańców 8.161 przypada aż 1.340 osób powyżej 60 roku życia kobiety i 65 roku życia mężczyźni. Od 2017 roku do 2023 roku sukcesywnie przybywa osób w wieku poprodukcyjnym tj. kobiet 60+ i mężczyźni 65+. Poniższe zestawienie prezentuje dane o osobach z bazy Rejestru Mieszkańców Gminy Gardeja (źródło własne).

- 31.12.2017, Ogółem mieszkańców - 8198, w tym Kobiety60+ - 780, Mężczyźni65+ - 392, Razem K+M - 1172
- 31.12.2018, Ogółem mieszkańców - 8242, w tym Kobiety60+ - 809, Mężczyźni65+ - 412, Razem K+M - 1221
- 31.12.2019, Ogółem mieszkańców - 8310, w tym Kobiety60+ - 845, Mężczyźni65+ - 425, Razem K+M - 1270
- 31.12.2020, Ogółem mieszkańców - 8318, w tym Kobiety60+ - 855, Mężczyźni65+ - 431, Razem K+M - 1286
- 31.12.2021, Ogółem mieszkańców - 8267, w tym Kobiety60+ - 861, Mężczyźni65+ - 452, Razem K+M - 1313
- 30.11.2022, Ogółem mieszkańców - 8240, w tym Kobiety60+ - 862, Mężczyźni65+ - 458, Razem K+M - 1320
- 30.11.2023, Ogółem mieszkańców - 8161, w tym Kobiety60+ - 869, Mężczyźni65+ - 471, Razem K+M - 1340.

Z danych uzyskanych z GOPS w Gardei wynika, że znaczna część osób w wieku 60+ niepracujących znajduje się w trudnej sytuacji finansowej oraz społecznej. Postępujący proces starzenia się, pogarszający stan zdrowia, brak życia zawodowego prowadzą do alienacji i wykluczenia społecznego. Występuje zjawisko braku wykorzystywania umiejętności osób starszych przez młodsze pokolenia. Brak odpowiedniej ilości środków finansowych wpływa na zaspokajanie podstawowych potrzeb społecznych. Jak widać rosnąca populacja osób starszych w Gminie Gardeja nie jest odbiegająca od statystyk dotyczących Polski. Sytuacja ta ma odzwierciedlenie w udziale w życiu społecznym seniorów. W wieku senioralnym występuje wiele zagrożeń i ograniczeń, które marginalizują seniorów. Pogorszenie się stanu zdrowia, malejące dochody (niskie świadczenia emerytalne, które ograniczają dostęp do kultury,

rekreacji itp.), bariery komunikacyjne (gmina jest terenem popegeerowskim mało skomunikowanym, a seniorów nie jest stać na utrzymanie własnego samochodu).

§ 2.

Informacja o usługach świadczonych w środowisku

Wsparcie osób starszych:

1. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
2. Usługi sąsiedzkie.
3. Opieka wytchnieniowa.
4. Wolontariat.
5. Teleopieka.
6. Wsparcie w formie dożywiania.
7. Ośrodki wsparcia, o jakich mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2268, z późn.zm.), świadczące wsparcie w systemie dziennym.
8. Domy Senior+ i Klubu Senior+.
9. Dzielne domy opieki medycznej.
10. Rodzinne domy pomocy.

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami:

1. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
2. Usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.
3. Opieka wytchnieniowa.
4. Wolontariat.
5. Wsparcie w formie dożywiania.
6. Ośrodki wsparcia, o jakich mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2268, z późn.zm.), świadczące wsparcie w systemie dziennym.
7. Mieszkania treningowe i mieszkania wspomagane z koszykiem usług.

Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi:

1. Opieka wytchnieniowa.
2. Wolontariat.
3. Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowe domy samopomocy i kluby samopomocy.
4. Dzielne domy pomocy.
5. Mieszkania treningowe i mieszkania wspomagania z koszykiem usług.

Wsparcie rodziny i dziecka, w tym dziecka z niepełnosprawnościami:

1. Działania profilaktyczne skierowane do rodziny.
2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.
3. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających (zawieranie umów).
4. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

5. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.

Wsparcie osób bezdomnych

1. Praca socjalna, ze szczególną rolą streetworkingu.
2. Punkty pomocy doraźnej (m.in. jadłodajnie, punkty wydawania żywności i odzieży, łaźnie, punkty poradnictwa).
3. Usługi reintegracji społeczno-zawodowej, w tym świadczone przez centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej.

§ 3.

Niezbędne diagnozy w zakresie potrzeb

1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, którzy dzięki wzmocnieniu (poszerzeniu katalogu) usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej nie będą wymagali wsparcia w postaci całodobowej opieki instytucjonalnej. Grupą docelową wymagającą wsparcia należy objąć 150 mieszkańców Gminy Gardeja (104K,46M),os. zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny w tym:
 - 100 os.: seniorów, osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, OzN
 - min. 34 OzN.(19K,15M), długotrwale i przewlekłe chorych (72K,28 M)
 - 20 os. opiekunowie os. zależnych (15K,5M)- w tym min. 10 op. nieform.
 - 30 Dzieci i młodzieży (17K,13M)
2. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych (lokalowych, finansowych i kadrowych), w celu przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej. Problemy Grupy Docelowej:
 - niewystarczające oferta wsparcia rodziny, brak oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, brak Placówek Wsparcia Dziennego - 100% badanych rodziców/opiekunów prawnych(R/OP),
 - mieszkańcy Gminy Gardeja mają ograniczony w stosunku do potrzeb dostęp do zdeinstytucjonalizowanych form usług społecznych i zdrowotnych co przyczynia się do zwiększania wykluczenie społ. rodzin, seniorów, OzN – 87% badanych: Rodzice, seniorzy, OzN, opiekunowie os. zależnych, kadra GOPS,
 - brak oferty Dziennego Domu Pomocy dla os. pow. 75+,z chor. psych.- 100% badanych
 - niewystarczająca oferta placówki wsparcia dziennego w Morawach- 78% seniorów, korzystających ze wsparcia, 100% Kadry GOPS,
 - na terenie Gminy Gardeja brak jest oferty usług społecznych i zdrowotnych (teleopieka, usługi opiekuńcze/sąsiedzkie, specjaliści) dla seniorów, os. zależnych, OzN w miejscu zamieszkania-100% ankietowanych seniorów, Kadry GOPS, OzN,
 - brak środków własnych rodzin, seniorów, opiekunów, osób zależnych na poprawę swojej sytuacji- 83% badanych,
 - niskie kompetencje opiekunów zarówno formalnych jak i nieformalnych w opiece nad osobami zależnymi, brak opieki wytchnieniowej, wsparcia psychologa- 89% badanych opiekunów,
 - brak inicjatywy wolontariatu, animacji środowiskowej i kręgów wsparcia- 89% badanych opiekunów,

3. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób go potrzebujących oraz zasobów społeczności lokalnej, ukierunkowana na poznanie potencjału rozwoju mechanizmów wsparcia w społecznościach lokalnych.

§ 4.

Analiza potrzeb w zakresie realizacji usług społecznych

1. Obecnie realizowane usługi – zakres i stopień zabezpieczenia potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin oraz dzieci i młodzieży w ramach pieczy zastępczej, osób z problemami zdrowia psychicznego oraz osób w kryzysie bezdomności – zabezpieczonych jest 50 miejsc w klubie seniora w ramach kontynuacji projektu „Centrum Wsparcia Usług Społecznych w Gminie Gardeja” oraz 20 miejsc w Klubie Senior+ realizowanych w ramach Programu SENIOR+ , działanie na 2024 rok.
2. Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym, to między innymi brak dziennego domu opieki dla osób starszych, schorowanych, zależnych.
3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych, w tym personelu asystencko-opiekuńczego, zarówno w instytucjach, jak i w społeczności lokalnej, pod kątem przejścia z instytucji do opieki środowiskowej – zwiększenie personelu opieki społecznej.
4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych – niewystarczające środki finansowe własne.

§ 5.

Analiza kosztów realizacji planu.

1. Analiza kosztów realizowanych obecnie usług społecznych.
2. Kalkulacja kosztów realizacji usług po wdrożeniu planu deinstytucjonalizacji usług.
3. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu deinstytucjonalizacji usług – środki finansowe z budżetu Państwa, budżetu gminy oraz środki z Unii Europejskiej.

§ 6.

Dostępne zasoby do realizacji usług: kadrowe, finansowe, infrastrukturalne.

1. Ocena zasobów ludzkich (np. kadra świadcząca usługi: liczba osób, kwalifikacje oraz kadra zarządzająca procesem zmiany).
2. Ocena zasobów finansowych.
3. Ocena zasobów materialnych (pomieszczenia, budynki, środki trwałe).
4. Zasoby partnerów (np.: organizacje pozarządowe, możliwe partnerstwa z innymi samorządami, partnerstwa publiczno-prywatne).

§ 7.

Wskaźniki monitorowania i ocen

1. Dotyczące odbiorców usług, np.: liczba osób, które zostały objęte usługami społecznymi/zdrowotnymi w środowisku zamieszkania; liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną i powróciły do środowiska; liczba osób, które poprzez wdrożenie usług zostały utrzymane w środowisku.
2. Dotyczące infrastruktury, np.: liczba utworzonych mieszkań wspomaganych, dziennych domów pobytu, rodzinnych domów pomocy.
3. Dotyczące realizatorów usług, np.: liczba nowych opiekunów środowiskowych; liczba pracowników placówek opieki całodobowej, którzy rozpoczęli pracę w środowisku; liczba podmiotów świadczących usługi środowiskowe.
4. Dotyczące instytucji, np.: liczba przekształconych placówek opieki całodobowej, liczba miejsc w opiece instytucjonalnej.